

Warszawa, dnia 21.09.2018 r.

Szanowny Pan
Henryk Kowalczyk
Minister Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

FORS/062/2018

Szanowny Panie Ministrze,

Dotyczy: projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów (nr 459).

W związku z przekazaniem do konsultacji społecznych projektem rozporządzenia w sprawie wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów, w imieniu członków Stowarzyszenia Forum Recyklingu Samochodów przedstawiamy nasze uwagi do projektowanych rozwiązań.

Podczas prac na projektem ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, który ostatecznie został przyjęty przez Sejm w dniu 20 lipca 2018 r. sygnalizowaliśmy, że obowiązek monitorowania miejsc magazynowania odpadów będzie uciążliwym i kosztownym dla przedsiębiorców obowiązkiem, szczególnie mikro i małych. Objął on wszystkich gospodarujących odpadami, którzy magazynują odpady. Wyjątek stanowią jedynie wytwórcy odpadów oraz gminy prowadzące PSZOKi. Oznacza to, że niezależnie od ilości magazynowanych odpadów, posiadacze odpadów wymienieni w art. 25 ust. 6a będą zmuszeni do zapewnienia systemu wizyjnego miejsca magazynowania odpadów. Z informacji przekazanych przez naszych członków wynika, że koszt instalacji systemu, w przypadku średniej stacji demontażu, wyniesie około 40 000 – 50 000 złotych, a w przypadku większych podmiotów koszt monitoringu będzie znacznie większy.

Kwoty są porażające, tym bardziej, że to tylko jeden z wielu nowych obowiązków wprowadzonych nowelizacją ustawy o odpadach.

Środowisko bardzo niepokoi również niezwykle krótki czas przewidziany na wdrożenie nowego obowiązku. Obowiązek zapewnienia monitoringu co do zasady wchodzi w życie w dniu 22 lutego 2019 r., ale dla tych przedsiębiorców, którzy posiadali stosowne decyzji w dniu wejścia w życie ustawy, ustalony on został na dzień 5 marca 2019 r. Tymczasem wciąż nie ma przepisów wykonawczych i choć przedstawiony został projekt rozporządzenia to oczywistym jest, że nikt rozsądny nie podejmie się montażu systemu monitorowania dopóki nie zostanie ogłoszony ostateczny tekst rozporządzenia. Obowiązek monitoringu obejmie minimum kilkanaście tysięcy podmiotów, a do wdrożenia tego obowiązku pozostało 5 miesięcy! Już dziś, gdy zwracamy się do firm zajmujących się montażem profesjonalnych systemów monitorowania i prosimy o projekt systemu wraz z wyceną słyszymy, że najwcześniej za dwa miesiące można spodziewać się przedstawiciela

firmy, który dokona oceny potrzeb klienta oraz przeprowadzi wizję zakładu. Projekt i wycena to kolejne tygodnie. Jak zatem przedsiębiorcy mają sprostować temu obowiązkowi, jeśli nie ma jeszcze przepisów wykonawczych, a gdy już one się pojawiają, będą musieli ustawić się w długą kolejkę oczekujących na zaprojektowanie i wycenę systemu, a wreszcie montaż monitoringu. Dodać przy tym należy, że pora zimowa, na którą przypadnie montaż systemu, nie sprzyja wykonywaniu jakichkolwiek prac montażowych. Niewykluczone, że w niektórych przypadkach będzie potrzeba uzyskania pozwolenia na budowę a wówczas wykonanie monitoringu w wyznaczonym terminie będzie niemożliwe.

Problemu tego nie można bagatelizować, ponieważ już dziś niemal pewnym jest, że duża część firm, z przyczyn całkowicie od nich niezależnych, nie będzie w stanie zapewnić monitoringu miejsca magazynowania odpadów na dzień 5 marca przyszłego roku. I choć opiniujemy dziś projekt przepisów wykonawczych do ustawy, apelujemy o szybką nowelę ustawy i wydłużenie terminu na realizację tego obowiązku z 6 na przynajmniej 12 miesięcy.

Natomiast odnosząc się już bezpośrednio do proponowanych rozwiązań, to musimy jednoznacznie stwierdzić, że przedstawione propozycje przerosły, i to znacznie, nasze pierwotne obawy. Części obowiązkowi nie będziemy w stanie sprostać i to z przyczyn całkowicie od nas niezależnych.

1. Obowiązek monitorowania pasa otaczającego miejsce magazynowania lub składowania odpadów o minimalnej szerokości 15 m - § 2.

W wielu przypadkach przedsiębiorcy mają zlokalizowane sektory magazynowania odpadów tuż przy granicy swoich nieruchomości. Zwykle zostawia się niewielki odstęp. Z przesłanych informacji przez naszych członków wynika, że w 90 % firm, zachowanie 15 metrowego odstępu od granicy działki będzie technicznie niemożliwe. Jeśli tego odstępu się nie zachowa, to monitoringiem objęty będzie teren sąsiedni. Są to zwykle tereny prywatne albo teren należący do innego przedsiębiorcy – nikt z sąsiadów nie wyrazi zgody na monitorowanie jego nieruchomości. To samo dotyczy dróg dojazdowych. Jakie drogi dojazdowe należy monitorować – te na terenie należącym do przedsiębiorcy, czy również do zakładu, w którym magazynuje się odpady? Ze względów opisanych powyżej nie będzie możliwości monitorowania dróg dojazdowych poza terenem zakładu, tę kwestię należy precyzyjnie uregulować w przepisach wykonawczych, jak również to, że monitoring obejmuje wyłącznie teren pozostający w dyspozycji przedsiębiorcy, na którym prowadzi on działalność.

2. Dostępność obrazu w czasie rzeczywistym - § 3.

Bez wątplenia proponowane regulacje w tym miejscu wykraczają poza delegację wynikającą z art. 25 ust. 8a ustawy o odpadach. Minister właściwy do spraw środowiska upoważniony został bowiem do określenia w drodze rozporządzenia m.in. wymogów przechowywania i udostępniania zapisanego obrazu. Natomiast w delegacji nie ma mowy o tym, że w rozporządzeniu określone zostaną również wymogi udostępniania obrazu w czasie rzeczywistym online. Nie ma też mowy o tym, że wskazane zostaną rodzaje odpadów,

których magazynowanie lub składowanie będzie monitorowane w taki sposób, aby zapewnić inspektorowi WIOŚ dostępność do obrazu z monitoringu w czasie rzeczywistym.

Ponadto trzeba mieć świadomość, że niestety wciąż w naszym kraju są miejsca, w których nie ma możliwości zapewnienia monitorowania terenu online. Z uwagi na brak dostępu do sieci komórkowej GSM czy do Internetu. Realizacja tego obowiązku może więc stać się niewykonalna. Rodzi się również pytanie o sens takiego monitoringu, jeśli każde miejsce, w którym magazynowany jest chociażby papier czy guma będzie musiało mieć zapewniony przekaz obrazu online. To będą tysiące podmiotów. Kto będzie na bieżąco śledził obraz na monitorach i po co, skoro jest obowiązek zapisu obrazu i przechowywania zapisanego obrazu przez miesiąc? Podczas prac w Sejmie sugerowaliśmy rozszerzenie delegacji Ministrowi Środowiska o uwzględnienia ilości i rodzaju odpadów przy określaniu zakresu monitoringu, niestety zarówno Rząd jak Posłowie na to się nie zgodzili.

3. Parametry techniczne urządzeń systemu kontroli - § 4.

Projekt zakłada, że urządzenia służące do monitoringu zgodne będą z normą PN-EN 62676-4:2015-06 część 4. To najnowsza norma – dość obszerna, dostępna za odpłatnością i w języku angielskim, co utrudnia też zapoznanie się z wymogami. Zastosowanie najnowszej normy oznacza, że każda firma, która nawet stosunkowo niedawno instalowała system monitoringu będzie zapewne musiała zmienić system. Z uwagi na znaczne koszty wymiany sprzętu apelujemy o złagodzenie tych wymogów tak, by i starsze systemy mogły zostać wykorzystane. Prosimy o wybranie niezbędnych wymogów z części 4 w/w normy, które pozwolą wykorzystać istniejące systemy monitoringu.

4. Warunki przechowywania nośnika informacji - § 5.

Zakłada się, że nośnik, na którym zarejestrowany będzie obraz, przechowuje się w pomieszczeniu zapewniającym utrzymanie temperatury od 18° do 22° oraz wilgotności względnej od 40% do 50%. Nie wchodząc już nawet w kwestię kosztów zapewnienia takiego pomieszczenia, które będzie musiało być wyposażane w całoroczną klimatyzację oraz urządzenia regulujące wilgotność powietrza, zapytujemy o sens takich wymogów, jeśli zakres temperaturowy dla nowych urządzeń, wskazany przez producenta wynosi od -10° do +90° C, a wilgotność od 10% do 90%. Jakże zatem względy przemawiają za takim określeniem tych wymogów?

Ponadto regulacje ust. 5 z § 5 stanowią powtórzenie treści ust. 4 – po co wprowadzać wymogi dla umiejscowienia nośnika zlokalizowanego w odległości mniejszej niż 15 metrów, skoro już w ust. 4 wskazane są, bardziej rygorystyczne wymogi?

5. Sporządzenie kopii zapasowej - § 6.

Nie do końca jasne są dla zapisy dotyczące obowiązku wykonania kopii zapasowej. Kto ma bowiem oceniać, że w miejscu magazynowania lub składowania odpadów miało miejsce zdarzenie negatywnie oddziałujące na życie lub zdrowie człowieka oraz środowiska.

Czy każde omdlenie lub złamana noga przez pracownika lub klienta w miejscu magazynowania odpadów, jest dostatecznym powodem uzasadniającym sporządzenie kopii zapasowej. A pożar zduszony w zarodku?

Uważamy, że zapis, nastęca zbyt wielu wątpliwości i możliwości interpretacyjnych, będzie źródłem sporów o to, czy przedsiębiorca miał obowiązek wykonać kopię zapasową czy nie. Poza tym, w jakim celu ma być wykonana kopia, skoro nagrania i tak są przechowywane przez miesiąc. Jeśli będzie wszczęte postępowanie przez uprawnione organy, to te organy mogą zarządzić wykonanie kopii zapasowej. Zatem zapisy z § 6 należy zmodyfikować w taki sposób, aby obowiązek wykonania kopii zapasowej powstawał wyłącznie na polecenie uprawnionego organu, dzięki czemu unikniemy w przyszłości sporów i nieporozumień na tym tle.

6. Obowiązek stosowania przepisów o ochronie danych osobowych - § 7.

Zapis o obowiązku rejestrowania obrazu zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych jest nieco kuriozalny, bowiem to właśnie kwestia zgodności prowadzenia monitorowania z przepisami RODO budzi nasze wątpliwości. Czy samo powieszenie informacji o tym, że teren jest monitorowany wystarczy, czy konieczna jest szersza informacja? Czy wystarczy jej wywieszenie w biurze czy w całym zakładzie, czy może potrzebne będą jeszcze zgody osób monitorowanych na rejestrację i udostępnianie obrazu? Jak uzyskać zgodę klientów czy pracowników (np. kierowców dostarczających odpady) naszych kontrahentów? A jak realizować ten obowiązek w przypadku monitorowania dróg dojazdowych. Sądzimy, że w tym zakresie powinien wypowiedzieć się Urząd Ochrony Danych Osobowych, ponieważ mamy wątpliwości, czy projektowane rozwiązania w ogóle są zgodne z przepisami RODO.

Jeszcze raz, apelujemy o rozwagę przy konstruowaniu przepisów określających wymogi monitoringu tak, aby nałożone na przedsiębiorców obowiązki nie okazały się niewykonalne. Zwracamy też uwagę na konieczność wydłużenia okresu dostosowawczego do obowiązku określonego w art. 25 ust. 6a i 6b z 6 na 12 miesięcy dla przedsiębiorców prowadzących działalność oraz rozważyć wyłączenie z tego obowiązku niektóre rodzaje odpadów. W przeciwnym razie może okazać się, że przyjęte rozwiązania przyczynią się do zwiększenia obszaru szarej strefy. Jeżeli przedsiębiorca nie będzie w stanie spełnić stawianych przez Państwo warunków zrezygnuje z prowadzenia działalności lub zasili szeregi szarej strefy.

Z poważaniem

Prezes Stowarzyszenia FORS

A. Małyszko
Adam Małyszko